

Освітнянське Слово

№ 37-38
2 листопада
2012 року

slovo@ippo.if.ua

Видання головного управління освіти і науки Івано-Франківської облдержадміністрації, Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти та Івано-Франківського обласного комітету профспілки працівників освіти і науки України

ДОШКІЛЬНА ОСВІТА ПРИКАРПАТТЯ

СТАРТ ПОДАЛЬШОГО СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ

У 2011/2012 навчальних роках розвиток дошкільної освіти визначено пріоритетним напрямом у реформуванні освітньої галузі. Так, прийнята Державна цільова програма розвитку дошкільної освіти на період до 2017 р., затверджена Постановою Кабінету Міністрів України № 629 від 13 квітня 2011 року, яка включає комплекс завдань та заходів для структур різних рівнів зі створення механізму розвитку дошкільної освіти у напрямі забезпечення конституційних прав, державних гарантій дітям дошкільного віку на доступність та безоплатність якісної освіти (передусім, дітям 5-річного віку). Крім того, прийнято Закон України “Про внесення змін до законодавчих актів з питань загальної середньої та дошкільної освіти щодо організації навчально-виховного процесу”. Проведено І Всеукраїнський з’їзд педагогічних працівників дошкільної освіти та Всеукраїнський день дошкілля, схвалено нову редакцію Базового компонента дошкільної освіти, нові навчальні програми та навчальне забезпечення за його змістом.

2011 і 2012 роки проголошені в області роками дошкільної освіти, що, у свою чергу, стало стимулом до інтенсивної роботи з метою розширення мережі дошкільних навчальних закладів та створення умов для обов’язкової дошкільної освіти дітей п’яти років.

освітніх потреб дітей з особливими потребами в м. Івано-Франківську функціонують 2 спеціальні і 3 санаторні ДНЗ.

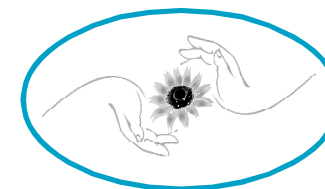
Особлива увага приділяється освіті (формуванню готовності до навчання) старших дошкільників: 99,3% осіб цієї категорії охоплено обов’язковою дошкільною освітою.

Сучасний педагог дошкільного навчального закладу зобов’язаний бути не тільки носієм загальнолюдських цінностей, а й джерелом глибоких і різноманітних знань та відповідати вимогам оновленої освіти. Приємно відзначити, що за останні роки зростає якісний показник кадрового забезпечення ДНЗ.

Належну якість дошкільної освіти забезпечують сьогодні різноманітні нововведення, передовий педагогічний досвід. Апробована в області проектно-впроваджувальна діяльність визнана ефективною працівниками системи дошкільної освіти

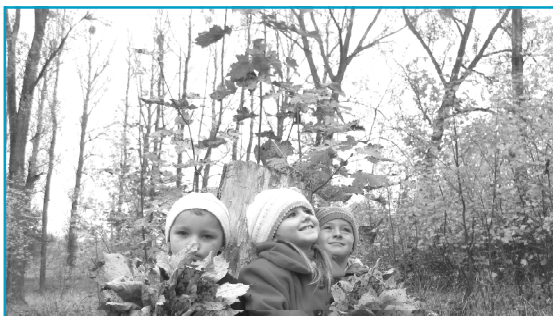
інших областей. Залучені до реалізації науково-методичних проектів, зініційованих ОІППО (“Риторика”, “Проектна культура”, “Казковий дивосвіт”, “Гуцульщинознав-

Модернізаційні процеси в освіті зумовлюють потребу добору та комплектування

ГІМН ДОШКІЛЛЯ

День у день rado зустрічає
Усмішки дітей дошкілля світ.
Хай усім, хто цей світ плекає,
Лине звідусіль найпалкіший привіт!
Радість, любов і тепло,
Щирі серця і турбота
Поруч завжди, де є вихованці, де є Ви –
Дошкільної освіти митці, надійна опора!
День у день rado зустрічає
Усмішки дітей дошкілля світ.
Хай усім, хто цей світ плекає,
Лине звідусіль найпалкіший привіт!

ник Рожнятівського ДНЗ “Золота рибка”. Серед переможців Всеукраїнського конкурсу-захисту сучасної моделі навчального закладу “Школа сприяння здоров’ю” у номінації “Дошкільний навчальний заклад” ДНЗ № 28 “Квітка Карпат” виконав-

На зміцнення матеріально-технічної бази та розвиток мережі дошкільних закладів спрямована підпрограма “Розвиток системи дошкільної освіти” Програми розвитку освіти Івано-Франківщини.

Суттєве зростання кількості дошкільних навчальних закладів в області почалось з 2005 року і триває nadalі.

За цей час їх збільшилось на 96 і не зменшилось жодного. Лише впродовж січня-жовтня 2012 р. введено в дію 26 ДНЗ.

Крім того, ліцензовано 7 фізичних осіб, які надають освітні послуги у сфері дошкільної освіти.

Відповідно до затверджених відділами (управліннями) освіти райдержадміністрацій (міськвиконкомів) перспективних планів розвитку мережі ДНЗ у 2013 р. заплановано побудувати 8 закладів, відкрити у пристосованих приміщеннях – 14, відновити роботу – 11, реорганізувати 7 ЗНЗ у навчально-виховні комплекси. Це дасть змогу забезпечити дошкільною освітою ще близько тисячі дітей.

Не залишаються поза увагою суспільства діти, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку: 20 ДНЗ області мають групи спеціального призначення та санаторні групи – для дітей з порушенням зору, мовлення, опорно-рухового апарату і тих, які часто хворіють. Крім того, для задоволення

ний показник кадрового забезпечення ДНЗ.

Щорічно при ОІППО проходять курсову підготовку понад 500 педагогічних працівників ДНЗ, що становить близько 1/6 від загальної кількості педагогів області. При цьому їм пропонується вільний вибір форм курсової підготовки.

Задля ефективної організації методичної роботи з педагогами в міжкурсовий період, а також підвищення рівня професійної компетентності методистів з дошкільної освіти методичних кабінетів (інформаційно-методичних центрів) відділів (управлінь) освіти райдержадміністрацій (міськвиконкомів) організована діяльність постійно діючого семінару (3 засідання на рік). Для новопризначених методистів із дошкільної освіти практикуються цикли вебінарів з проблем планування науково-методичної роботи з працівниками ДНЗ та використання традиційних й інноваційних форм її організації. Також періодично плануються й проводяться обласні семінари для вихователів спе-

Мережа ДНЗ області налічує 377 закладів, у яких виховується близько 31 тис. дітей, 354 дитини дошкільного віку охоплені соціально-педагогічним патронатом, організовано роботу 367 груп для дітей дошкільного віку при ЗНЗ, якими охоплено понад 5 тис. дітей. Усього суспільним дошкільним вихованням охоплено понад 37 тис. дітей, що становить 66 відсотків від загальної кількості дітей віком 3–6 років.

ціальних закладів (груп) з питань організації навчально-виховного процесу з дітьми з особливостями психофізичного розвитку, керівників опорних ДНЗ.

Модернізаційні процеси в освіті зумовлюють потребу добору та комплектування персоналу дошкільного закладу з позицій високої кваліфікації кожного працівника.

ство” та інші), педагоги беруть участь у розв’язанні найактуальніших завдань дошкільної освіти.

У рамках вищезазначеної Програми розвитку освіти Івано-Франківщини щорічно проводяться обласні конкурси про-

фесійної майстерності фахівців різних категорій та конкурси на найкращий дошкільний навчальний заклад року, що значною мірою сприяє розвитку професійної культури працівників, удосконаленню розвивального простору дошкільного навчального закладу, підвищенню престижності дошкільної освіти загалом. За період дії Програми в області проведено 12 різних конкурсів.

Достойно представляють педагогічно-дошкільники нашу область й у всеукраїнських заходах. Наприклад, лауреатами Всеукраїнського фестивалю “Колискова пісня” (2011) стали В. Ільків, вихователь Отинійського ДНЗ “Веселка” Коломийського району та І. Русин, музичний керів-

чого комітету Івано-Франківської міської ради (завідувач – А. Василюшин). За підсумками Всеукраїнських конкурсів “Кращий вихователь дошкільного навчального закладу” та “Кращий дошкільний навчальний заклад” наші земляки отримали дипломи лауреатів конкурсів: у номінації “Кращий дошкільний навчальний заклад” відзнаку здобув ДНЗ № 18 “Зернятко” м. Івано-Франківська (завідувач – Т. Кузьменко), а в номінації “Кращий ви-

Зростання фахової майстерності педагогічних працівників дошкільних навчальних закладів області забезпечується шляхом цілеспрямованого їх навчання на курсах підвищення кваліфікації при обласному інституті післядипломної педагогічної освіти через реалізацію науково-методичного супроводу в міжкурсовий період та безперервної самоосвітньої діяльності.

хователь дошкільного навчального закладу” – Л. Піварчук, вихователь ДНЗ № 16 “Орлятко” м. Коломиї. Крім того, ДНЗ № 18 “Зернятко” виконавчого комітету Івано-Франківської міської ради – лауреат Всеукраїнського огляду-конкурсу на найкращий інтернет-сайт дошкільного навчального закладу.

Власна інформація

Важливу роль у підвищенні професійної майстерності педагогів відіграє районний методичний центр відділу освіти Рожнятівської райдержадміністрації.

ПРАЦЯ ЯК ПРІОРИТЕТ

Методична робота організована так, щоб вихователь міг не лише поповнювати свої фахові знання, а й упроваджувати їх у практику, широко використовуючи форми та методи гуманізації педагогічного процесу, що сприяють становленню дитини як особистості.

На сучасному етапі важливо допомагати педагогам усвідомити необхідність змінювати тактику спілкування з малюком: відмова від диктату, коли домінують заборона, вимога, наказ; перехід до спільної діяльності з дорослими; встановлення довірливих стосунків між ними, що забезпечує дитині почуття захищеності, емоційного благополуччя, радощів життя. Ось чому, не відкидаючи основних форм роботи з кадрами, необхідно наповнювати їх новим сучасним змістом, узгоджуючи його з Державним Базовим компонентом дошкільної освіти, Базовою програмою розвитку дитини дошкільного віку та іншими інструктивно-методичними документами.

У нашому районі здобули схвалення такі форми роботи як «Клуб професійного спілкування вихователів, музичних керівників» (керівник – Волошин І. В., музичний керівник Перегінського ДНЗ «Веселка»), гурток «Творчої майстерності вихователів району» (керівник – Гожій Т. П., завідувач Ріпненського ДНЗ «Струмочок»). Отримані

практичні навички педагоги відразу ж уносять у роботу з дітьми. Під час організації трудової діяльності показують прийоми виготовлення робіт із солоного тіста, глини, соломи, які опанували від майстринь, умільців на засіданнях гуртків. Казковий світ народної іграшки близький малюкам: коні, баранчики, качечки не можуть залишити їх байдужими.

Саме трудова діяльність дошкільників забезпечує формування в них елементарної готовності до праці, яка виявляється у позитивному ставленні до дорученої або самостійно обраної справи, інтересі до неї, зацікавленості в успішному виконанні. Даний аспект особливо актуальний у зв'язку з підготовкою дітей до систематичного шкільного навчання й упровадженням обов'язкової дошкільної освіти дітей 5-річного віку.

Вихованці під час гурткової роботи, ручної праці розкуті, емоційні, сприймають і вирішують різноманітні пізнавальні та проблемні

різних видів і форм трудової діяльності дітей пробуджує у них стійкий інтерес і потребу в продуктивній діяльності, що є основою для свідомого наповнення власного буття змістовною, особисто й суспільно корисною самостійною трудовою діяльністю.

Вихователі ознайомлюють дітей із народним декоративно-ужитковим мистец-

чекають, коли з'являються перші паростки. Вихованці з власного досвіду знають, яку траву необхідно прополювати, чому потрібно поливати рослини. Неможливо передати гордості малюка, коли на квітнику з'явиться перша квітка або плід.

Цього року в кожному дошкільному закладі було створено ділянки з допомогою батьків, де діти мали можливість брати участь у посильній праці, спостерігати за роботою дорослих.

Дитяча праця тісно пов'язана з грою, вона виникає з гри, мотивується певними ігровими потребами, але поступово через спеціальні організаційні форми відокремлюється від гри, набуває самостійного значення. Вона стає першим випробуванням

твом, учать бачити красу в усьому, що виготовили вмілі руки майстрів, шанувати працю талановитих людей, милуватися предметами, помічати в них яскравість, декоративність, оригінальну форму, гармонійне поєднання кольорів.

Уже з ранньої весни малюки працюють на городі, квітнику. Спільно з батьками, вихователями, помічниками вихователів висаджують насіння квітів, овочів і з радістю

сил, управлінням у практичному діянні, де відбувається розуміння значущості праці для близьких та оточуючих людей, усвідомлення й обов'язковості підпорядкування загальноприйнятим нормам, формуються працелюбність, відчуття радості від власної праці.

Любов БИКОВА,
методист РМЦ відділу освіти
Рожнятівської райдержадміністрації

Спільна праця з дорослими формує у дітей позитивні емоції: радість, відчуття прекрасного. Діти здатні естетично сприймати різні види народних ремесел: українська вишивка, плетіння з соломи, лози.

завдання, активно відповідають на запитання, можуть самостійно робити висновки та узагальнення, висловлювати свої судження.

Вихователі відмічають, що використання

СПРАВЖНІЙ МАЙСТЕР ДОШКІЛЬНОЇ СПРАВИ

Для Оксани Селепій, вихователя-методиста дош-

Рулани Мовчій, вихователь ДНЗ (ясел-

Обрати професію за покликанням і присвятити їй

Знайомство зблизька

Для Оксани Селепій, вихователя-методиста дошкільного навчального закладу № 18 “Зернятко” м. Івано-Франківська, дитячий садок став сенсом усього життя. Вона любить заклад з його інколи несерйозними, але такими важливими проблемами, маленькою зарплатою і постійним гамором.

Оксана Дмитрівна, як умілий диригент, налаштовує діяльність усього педагогічного колективу. Що потрібно зробити для того, щоб талановиті вихователі не перетворилися на байдужих педагогів? Як зробити, аби ініціатива підтримувалася, а не придушувалася?.. Саме такі питання ставить перед собою педагог. О. Селепій зуміла довести, що вихователі самі є творцями педагогічного процесу.

Педагоги ДНЗ “Зернятко” одні з перших у місті започаткували впровадження сучасної прогресивної технології “Психолого-педагогічне проектування педагогічного процесу”, адаптували її до власних умов, стали ініціаторами нових розробок та активно пропагують свій досвід на міських методичних заходах.

Оксана Селепій досконало володіє інформаційно-комунікаційними технологіями, здійснює велику роботу з формування ІКТ-компетентності педагогів. Вона стала ініціатором створення веб-сайту у ДНЗ. Як лауреат Всеукраїнського конкурсу на кращий інтернет-сайт, дошкільний заклад № 18 “Зернятко” відзначений дипломом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України і цінним подарунком.

Про високий професіоналізм п. Оксани засвідчує і перемога ДНЗ в обласному конкурсі “Дошкільний навчальний заклад-2011”.

Ці здобутки також підкреслюють досягнення кожного педагога, зокрема: кваліфікаційні категорії, активна участь у всіх формах методичної роботи міста, області, високий рівень розвитку вихованців.

Людській досконалості немає меж. Ми впевнені – то лише великий початок, а справжній успіх, визнання в цієї людини ще попереду.

Павліна ЛАВРІВ,
методист ІМЦ
управління
освіти і науки
виконавчого комітету
Івано-Франківської
міської ради

Руслана Мовчій, вихователь ДНЗ (ясел-садка) “Ластівка” м. Калуша, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії із званням “вихователь-методист”, кожного дня переконливо доводить, що її педагогічна діяльність – не рутинне заняття, а творче покликання, яке має найвищий сенс – виховання Людини.

Спокійна, завжди усмінена й доброзичлива – такою знають її колеги, а батьки поважають і цінують. Своєю людяністю та любов’ю до дітей створює

атмосферу добра і злагоди, проникає у внутрішній світ кожного вихованця.

Творчість – невід’ємна риса Руслани Василівни. Як кваліфікований педагог, володіє інноваційними технологіями, вносить у роботу з дітьми креативні ідеї, запроваджує нововведення, які значно підвищують ефективність освітньо-виховного процесу. Це активізує малюків, сприяє їхньому всебічному розвитку.

Одна з перших у місті Р. Мовчій упровадила в практику елементи програми Всеукраїнського

фонду “Крок за кроком”, була учасником науково-педагогічного експерименту обласного рівня “Соціальна адаптація та інтеграція в суспільство дітей з особливостями психофізіологічного розвитку шляхом організації їх навчання у загальноосвітніх навчальних закладах”, який проводився на базі ДНЗ (ясел-садка) “Ластівка”. Має власні напрацювання з даної проблеми.

Руслана Василівна – керівник авторської творчої майстерні вихователів дошкільних навчальних закладів області.

Сповнена енергії і любові до дітей, педагог переконана, що щастя не в тому, аби мати багато, а в тому, щоб отримувати задоволення від того, що маєш. А має вона найважливіше – повагу колег, безмежну любов вихованців.

Добросовісна і сумлінна праця Руслани Василівни відзначена високою нагородою. Цьогоріч вона стала лауреатом премії імені Костянтини Малицької.

Любов БИГАР,
вихователь ДНЗ
(ясел-садка)
“Ластівка”
Калузької міської ради

Обрати професію за покликанням і присвятити їй життя – справжнє щастя. І такою щасливою людиною почуває себе вихователь-методист Снятинського ДНЗ “Золотий ключик” Світлана Карп’юк, яка вже 25 років віддає своє тепло і ніжність дошкільнятам.

Світлана Іванівна – людина гарної вдачі, ділова, енергійна, цілеспрямована. Вона не лише генерує чудові ідеї, а й уміє впроваджувати їх, завжди перебуває у пошуку нових моделей управління – відкритих та демократичних.

Педагог зуміла спрямувати зусилля всього колективу на створення домашнього затишку, доброзичливих стосунків між дітьми та дорослими.

Очолювана нею методична робота в закладі – це комплексний процес, у ході якого здійснюється практичне навчання педагогічних працівників ефективних форм і методів роботи з дітьми.

Світлана Іванівна вміло прогнозує та цілеспрямовано планує діяльність усього колективу, спрямовує роботу на підвищення кваліфікації педагогів, реалізацію їхнього творчого потенціалу, упровадження нових технологій для забезпечення особистісно орієнтованого навчання і виховання дошкільників.

У результаті кропіткої праці колектив став переможцем Всеукраїнського громадського огляду-конкурсу стану, умов і охорони праці в установах, підприємствах та організаціях Міністерства освіти і науки України 2006 р., неоднора-

зово посідав призові місця в районних та обласних конкурсах “Кращий дошкільний навчальний заклад”, “Краща

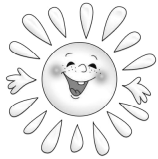

профспілкова організація”. А 2011 р. С. Карп’юк виборола друге місце в обласному конкурсі професійної майстерності “Вихователь-методист-2011”.

Поряд із цим веде активну громадську діяльність та є головою обласного осередку Всеукраїнської громадської організації “Асоціація працівників дошкільної освіти”. Саме нею ініційовано відзначення на державному рівні 27 вересня Всеукраїнського дня дошкільля.

Увага до дитини, турбота про розвиток її здібностей, особистісних якостей, нахилів – найважливіший орієнтир педагога.

Віталія ЮРІЙЧУК,
методист РМК
відділу освіти
Снятинської
райдержадміністрації

ЗАДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я ВИХОВАНЦІВ

Загальновідомо, основи фізичного, духовного, психічного та соціального здоров'я людини закладаються змалку. Тому його формування, збереження та зміцнення – одне з найважливіших завдань дошкільної освіти.

Колектив дошкільного навчального закладу (ясла-садок) “Росинка” № 8 м. Долини дану проблему визначив основною у своїй діяльності.

Фізичний розвиток та виховання малюків тут відбувається за напрямками: виховання прагнення дбати про власне здоров'я; розвитку фізичних якостей; формування навичок оволодіння основними рухами та руховими діями; об'єднання зусиль педагогів, медичних працівників і батьків щодо зміцнення психічного, фізичного здоров'я та формування здорового способу життя.

Успішному розв'язанню цих завдань сприяє система таких фізкультурно-оздоровчих засобів та форм роботи:

- спеціальні фізичні вправи (заняття з фізкультури, елементи хореографії, заняття з лікувальної фізкультури, музично-ритмічні вправи, ранкова та гігієнічна (після сну) гімнастика, рухливі ігри, піші переходи, малий туризм, спортивні свята та розваги;
- фізичні вправи протягом дня (фізкультхвилинки, фізкультурні паузи);
- психокорекція (кольоротерапія, звукова (музична) терапія, психогімнастика);
- спеціальні загартовувальні

- ароматерапія (часникове намисто, розпилювання ароматів, використання хвойних букетів, трав'яні мішечки, піскова терапія).

Діти дуже люблять розваги на

свіжому повітрі, які проводять протягом року інструктор з фізкультури Н. Горбова та вихователі. Зокрема, це різноманітні змагання: “Козацькі забави”, “Хто шпритніший”, “Лови, кидай, падати не давай”.

А ще цікаво відбуваються і фізкультурні заняття, на яких використовуються елементи масажу, релаксації, дихальні, імітаційні та мімічні вправи.

З чіткою періодичністю організуються дні здоров'я, під час канікул – тижні здоров'я, щокварталу – спортивні свята,

Олімпійського дня, де стали переможцями між міськими дошкільними закладами.

Формування в дошкільнят уявлень про власний організм, здоров'я, тобто свідоме ставлення до його збереження та зміцнення, – прерогатива виховного процесу в “Росинці”. Тому різноманітні форми роботи з валеологічного виховання спрямовані на формування в дітей уявлень про правила безпечної поведінки, можливості людського організму, користь рухової діяльності, здорового способу життя. Саме у цьому напрямі працює колектив. Зокрема, вихователь Л. Долішня розробила власну систему роботи з теми “Збереження і зміцнення здоров'я

дітей у різних видах діяльності” з акцентом на валеологію й успішно впроваджує її у роботу. Вихованці знають про лікарські рослини, сплять на трав'яних подушечках (з про-філактичною метою).

Фізкультурно-оздоровча робота тут постійно під контролем: поглиблене медичне обстеження дітей, динамічне спостереження за станом їхнього здоров'я і фізичним розвитком, медико-педагогічний контроль за організацією рухового режиму.

чим живеш, дошкільля?..

Городенківський ДНЗ (ясла-садок) “Веселка” гостинно відчиняє свої двері для найменших громадян міста вже понад 23 роки.

Основним принципом взаємодії педагога з дітьми вважаємо ставлення до кожного вихованця як до особистості.

Намагаємось пробудити у своїх маленьких вихованців інтерес до знань, любов до навчання. Саме тому неабияке значення має доброзичлива творча атмосфера в педагогічному колективі, взаємний обмін думками, проблемами, досвідом, найменшими знахідками в роботі з дітьми.

Пріоритетом колективу є забезпечення повноцінного розвитку особистості в ігровій діяльності, мовленнєвий розвиток дітей, взаємодія ДНЗ та сім'ї.

Робота ясел-садку – у колі уваги всієї громади. Щоб поліпшити умови перебування

дітей в ДНЗ педагоги закладу взяли участь в обласному конкурсі проектів та програм розвитку місцевого самоврядування і виграли його.

З 1 вересня відкрили шосту групу для 25 дітей, яку завдяки меценатам та громаді обладнали новими меблями, дидактичними матеріалами, іграшками. До послуг малят – сучасний ігровий майданчик, який подарував дошкільнятам депутат обласної ради В. Матвійчик.

Сподіваємось на те, що турбота держави і меценатів про найменших і надалі стане пріоритетом у їхній діяльності.

Наталія ПОПОВИЧ,
методист
Городенківського РМК

тально – аналіз захворюваності. Інструктор з фізкультури щокварталу діагностує рівень виконання дітьми основних рухів і вносить корективи до плану роботи.

Дані детального обстеження дають змогу оптимально спланувати діяльність, ураховуючи індивідуальні особливості дитини. Отримані результати заслуховуються на батьківських зборах, засіданнях педрад, виробничих нарадах.

Здійснюється і профілактична робота. Завдяки їй останніми роками знизилась захворюваність, органів дихання, лор-органів та

підтримка батьків, з якими налагоджена тісна співпраця: вихователі проводять роз'яснювальну роботу, діє консультативна служба закладу. У ДНЗ створено й активно працює клуб дідухів і бабусь, школа молодих батьків, де спільно вирішуються питання охорони здоров'я дітей, фізичного гарту.

Колектив ясел-садку й надалі працюватиме над створенням здоров'язберігального освітнього простору, модернізацією змісту навчально-виховного процесу, спрямовуючи зусилля на те, щоб

психогімнастика);

- спеціальні загартувальні вправи (полегшений одяг у приміщенні, дотримання температурного режиму, повітряні процедури, ходіння босоніж, дихальні та звукові вправи);
- масаж (оздоровчий, дотиковий: горіховий, каштановий, точковий);
- вітамінотерапія (вітамін С, лимони, свіжі овочі та фрукти);

будинок для здоров'я, під час канікул – тиждень здоров'я, щокварталу – спортивні свята, ігрові шоу, невід'ємним чинником яких є музика.

Вихованці мають успіхи і в загально міських змаганнях та спортивних святах. Так, у травні вони виступили у змаганнях міського проекту

Я не боюсь ще раз повторити: турбота про здоров'я – це найголовніша праця вихователя. Від стану здоров'я, життєдіяльності, бадьорості дітей залежить їхнє духовне життя, світогляд, розумовий розвиток, міцність знань, віра у свої сили.

організацією рухового режиму.

Двічі на рік проводиться діагностичка фізичного розвитку, щоквар-

тала знизились захворюваність, органів дихання, лор-органів та зменшилась кількість дітей, які хворіють ГРЗ. Як наслідок, індекс здоров'я порівняно з 2009 р. збільшився з 1,3 до 1,5 показника. Індекс ефективності фізкультурно-оздоровчої роботи порівняно з минулим роком зріс на 10 відсотків.

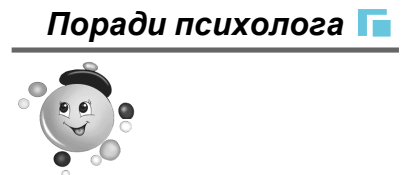
Ефективність такої діяльності не була б очевидною, якби не

то простору, модернізацію змісту навчально-виховного процесу, спрямовуючи зусилля на те, щоб надати кожній дитині можливість не тільки зберегти своє здоров'я, а й поліпшити його, прищепити повагу до свого організму, сформувати навички ведення здорового способу життя.

Тамара Витязь,
вихователь-методист ДНЗ
(ясел-садка) № 8 "Росинка"
м. Долини

ДЛЯ ЧОГО РОЗВИВАТИ ТВОРЧІСТЬ У ДИТИНИ?

Останнім часом зростає інтерес до процесу творчості. Якщо в деяких психічних процесах людині допомагають складні механізми (комп'ютери, сканери, обчислювальні машини), то творчість не може бути формалізована й укладена в певну програму дій, не може бути механічною. Але від неї залежить науково-технічний прогрес і створення нового.

За оцінкою багатьох аналітиків і прогнозистів, наше століття вирізняється різким зростанням попиту на творчий потенціал

Однією з найактуальніших проблем сьогодні є розвиток і формування творчої, усебічно розвинутої особистості.

людини, її здатність до самоорганізації, творчого самовираження. Та й життя доводить, що у складних умовах, які постійно змінюються, найкраще орієнтується, приймає рішення, працює людина творча, гнучка, креативна, здатна до генерування й використання нового (ідей, задумів, нових підходів, рішень).

Сучасний світ потребує спеціалістів, здатних не лише володіти знаннями та вміннями, оперативно орієнтуватися в динаміці змін та інформаційному просторі, але й критично і творчо мислити.

Питання про розвиток творчих здібностей дітей дошкільного й молодшого шкільного віку досить широко розробля-

лось у психолого-педагогічній літературі (Ю. Гільбух, В. Дружинін, А. Леві, В. Моляко, О. Матюшкин, Л. Обухова, Н. Хазратова та багато ін.).

Пояснюючи свою позицію з питань творчості, відомий психолог Л. Виготський зазначав, що "творчою" ми називаємо таку діяльність, яка створює щось нове, однаково, чи буде це створене творчою діяльністю будь-якою річчю зовнішнього світу або побудовою розуму чи почуття, яке живе та виявляється тільки в самій людині.

Творчість – це розумова й практична діяльність, результатом якої є створення оригінальних, неповторних цінностей, виявлення нових фактів, властивостей, закономірностей, а також методів дослідження і перетворення матеріального світу або духовної культури.

Виходячи з того, що метою сучасного навчального закладу є забезпечення подальшого становлення особистості, цілеспрямоване виявлення й розвиток здібностей,

формування вміння і бажання вчитися, важливо розвивати творчі здібності в дітей, виховувати їх оригінально мислячими, з творчим підходом до життєвих проблем. Тоді отримаємо повноцінних членів суспільства, здатних реалізувати себе в ньому.

ПАМ'ЯТКА ДЛЯ ВИХОВАТЕЛІВ

Чи допомагаєте ви розвиватися дитині творчо? Якщо дійсно хочете, щоб ваші діти були талановитими і творчо активними, потрібно докласти до цього немало зусиль.

Щоб ви самі могли зрозуміти, у якому напрямі потрібно працювати, пропонуємо Вам декілька порад.

- Підхоплюйте думки дитини, оцінюйте їх одразу, підкреслюючи їх оригінальність, важливість, інтерес до нового.

- Стимулюйте й підтримуйте ініціативу дітей, їх самостійність.
- Створюйте проблемні ситуації, що вимагають альтернативи, прогнозування, уяви.

- Розвивайте критичне сприйняття дійсності.
- Учть доводити починання до логічного завершення.
- Надавайте можливість виконувати більше навчальних завдань з обов'язковим підвищенням їх складності (при цьому має бути витриманий оптимальний обсяг додаткової роботи, щоб уникнути перевантаження).
- Використовуйте творчу діяльність вихованців у проведенні різних видів масових заходів.

(С. 4)

(Продовження. Поч. на с. 3)

вих заходів, відкритих занять, свят.

- Впливайте особистим прикладом.

ПОРАДИ БАТЬКАМ

- Відповідайте на питання дитини терпляче та чесно.
- Сприймайте питання й вислови дитини всерйоз.
- Надайте дитині кімнату або куточок винятково для її справ.
- Знайдіть місце, де дитина змогла б показувати свої роботи й досягнення.
- Не лайте дитину за безлад на столі, якщо це пов'язано з її творчим процесом. Проте вимагайте впорядковувати робоче місце після його завершення.
- Покажіть дитині, що її люблять і приймають, безумовно, такою, якою вона є, а не за її успіхи й досягнення.
- Доручайте дитині посильні справи і турботи.
- Допомогайте їй будувати свої плани та ухвалюйте рішення.
- Допомогайте їй покращувати резуль-

тати своєї роботи.

- Беріть дитину в поїздки по цікавих місцях.
- Допомогайте дитині спілкуватися з ровесниками з різних культурних сфер.
- Не порівнюйте свою дитину з іншими, указуючи при цьому на її недоліки.

Своєчасно знайти, виховати й розвинути задатки та здібності у своїх вихованців, своєчасно розпізнати в кожному його покликання – це завдання стає тепер найголовнішим у системі навчально-виховного процесу.

МЕТОДИ І ПРИЙОМИ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ

- Допомогайте дітям діяти незалежно.
- Не робіть швидких припущень, на основі детального спостереження й оцінки визначайте сильні та слабкі сторони.
- Не стримуйте ініціативи дітей і не виконуйте роботу за них.
- Розвивайте в дошкільників навички самостійного вирішення проблем.

Поради психолога

- Стимулюйте творчий інтерес.
- Створюйте на заняттях емоційне переживання (ефект здивування, захоплення).
- Використовуйте розвивальні ігри, що моделюють сам творчий процес, сприяють розвитку різних інтелектуальних рис, а саме: уваги, пам'яті, здатності комбінувати, уміння знаходити помилки; просторової уяви, здатності передбачати наслідки власних кроків.
- Підходьте до всього творчо.

Тож залишайтеся терплячими, завжди вірте в успіх маленької людини, майте надію, що колись, озирнувшись назад, дитина з удачністю згадає добру і в чомусь не схожу на інших людину, котра навчила її долати труднощі та дала перші уроки життєвої мудрості.

Людмила ПІДЛИПНА,
директор обласного центру
практичної психології
та соціальної роботи

Чим живеш, дошкільця?..

Педагоги Білоберізького дошкільного навчального закладу “Теремок” Верховинського району шляхом проектної діяльності активно впроваджують ідеї гуцульщинознавства в освітній процес із дошкільниками.

Ефективними засобами досягнення мети є зустрічі з народними умільцями, створення світлиці зі старовинними експонатами гуцульського побуту, проведення родинних свят тощо. Завдяки налагодженій роботі учасниками проекту “Гуцульщинознавство” стали майже всі жителі села, їхні діти, педагоги садка і школи.

Катерина КІРИК,
методист Верховинського РМК

ЧОМУ МОВЧИТЬ ВАША ДИТИНА?..

Батьки радіють кожному досягненню свого малюка – появі посмішки, зоровому зосередженню на новій іграшці, першим крокам. А довгоочікуваного слова все немає і немає... І починається порівняння: у знайомих дитина такого ж віку вже віршик розповідає, а в сусідки малюк, навіть молодший, усіх тваринок називає. Не слід проводити паралель між дітьми!

Кожна дитина неповторна. Процес появи першого слова, фрази індивідуальний, темпи збагачення словника та терміни оволодіння ним різні. За даними наукових досліджень, мінімальний словник дітей віком 1 рік 3 місяці має становити 4 слова, а максимальний – 232.

Але якщо дитина до 1,5 року не тільки

туацію, але тільки за умови, що дитина чує і бачить вас. Не говоріть у порожнечу, дивіться їй в очі. Це особливо важливо, якщо дитина надмірно активна, постійно рухається, якщо не тільки белькоче або вимовляє мало слів. Намагайтеся, щоб вона бачила вашу артикуляцію.

Вимовляйте чітко. Вимовляйте просто,

щось нове, мала можливість не лише бачити предмет, але торкатись, нюхати його, тобто вивчати різними способами. Якщо ви бачите, що дитина чогось торкається, відразу ж назвіть цей предмет кілька разів коротко, чітко, виразно.

Прагніть до різноманітності. Якщо белькотання малюка одноманітне, намагайтеся збагатити його, пропонуючи ланцюжок слів з іншими приголосними: “дя-дя-дя”, “ма-ма-ма”, “ба-ба-ба”, “бя-бя-бя”; голосними: “ба-бо-бу-би-бе-бі”. Комбінуйте різні склади і намагайтеся, щоб малюк захотів їх повторити.

відтворювати його.

Розширюйте словник малюка. Дитина володіє словом на двох рівнях: розуміє його – це пасивний словник, вимовляє – активний. Активний словник дитини може бути зовсім малим, але якщо ви поповнюєте ресурс розуміння, це обов'язково приведе до так званого лексичного вибуху. І надалі дитина перенесе до активного словника те, чого ви її навчили, розглядаючи разом малюнки, читаючи книжки і коментуючи свої дії. Намагайтеся увести в пасивний словник назви речей, які її оточують (іграшки, кухонні предмети, пред-

Але якщо дитина до 1,5 року не тільки не говорить, але й неадекватно себе поводить у різних ситуаціях, не реагує на зміст зверненого мовлення дорослих, гіпо- або гіперактивна, слід обов'язково звернутися за консультацією до спеціалістів – психоневролога та офтальмолога. На таку поведінку можуть впливати серйозні причини:

- порушення слуху або його відсутність. У такому випадку неможливіються розвиток слухової уваги до свого та чужого мовлення, а відтак і його наслідування. Гуління, гукання та белькіт є вродженими голосовими реакціями (а не “дитячою” розмовою, як здається деяким дорослим) і не пов'язані зі слуховою функцією. Гукають і белькочуть навіть тотально глухі діти;

- органічне ураження мовленнєвих зон кори головного мозку в зародковому стані або в ранньому періоді до формування мовлення. У цьому випадку потрібне серйозне медикаментозне лікування. Чим швидше розпочати – тим краще;

- ослаблення зв'язків із реальністю, що проявляється в небажанні вступати в контакти з довкіллям, зосередженості на собі, відокремленості від однолітків і рідних. Це серйозне психічне захворювання – “аутизм”, яке, на жаль, прогресує в суспільстві. Щоб вивести дитину з такого стану, потрібна допомога фахівців.

Якщо ж спеціалісти констатують нормальний розвиток дитини, а процес затримки мовленнєвого розвитку затуляється, скористайтесь порадами.

Розпочнемо з Вас. Навіть якщо Ви мовчазні від природи – все одно розмовляйте з малюком. Дитина легше зрозуміє вашу мову, якщо їй пояснюють те, що відбувається з нею і довкола неї. Тому супроводжуйте свої дії словами.

Зустріч поглядів. Озвучуйте будь-яку си-

мова, а максимальний – 232.

Вимовляйте чітко. Вимовляйте просто, чітко, виразно, проговорюючи кожне слово, фразу. Відомо, що діти дуже чутливі до

інтонації, тому кожне слово, на яке падає логічний наголос, намагайтеся вимовляти якомога виразніше.

Те саме, але по-різному. Повторюйте багато разів одне й те саме слово, фразу, змінюючи порядок слів: “Тато прийшов. Прийшов наш тато”; “М'ячик упав. Упав м'ячик. Ось і впав”. Це дає можливість дитині легше почути і зрозуміти: фрази діляться на слова. Якщо ви хочете, щоб дитина засвоїла будь-яке слово, намагайтеся вживати його в різних контекстах і неодноразово.

Не перестарайтесь. Не вживайте занадто багато довгих фраз. Не перевантажуйте дитину, пропонуючи їй відразу велику кількість незнайомих слів.

Дуже важливий гарний настрій. Намагайтеся вимовляти нове слово в емоційно сприятливій ситуації. Психологи помітили: у таких умовах дитина навчається і вбирає нову інформацію у десять разів краще.

Усі почуття – разом із мовою. Дуже важливо, щоб дитина, осягаючи, дізнаючись

те різні склади і намагаючись, щоб малюк захотів їх повторити.

Поважаєте його спроби говорити. У ті моменти, коли дитина говорить, бельоче одна або з вами, виключайте голосну музику й намагайтеся дати їй можливість чути вас і себе. Мовлення розвивається на основі копіювання і самокопіювання, тому дитині потрібно чути себе.

Навчайте в грі. Граючись, навчайте копіювати (дві собаки гавкають, дві кицьки нявкають, переклики “ау-ау”). Спеціально створюйте такі ігрові ситуації, де дитині знадобиться звукокопіювання або треба буде вимовити будь-які слова для того, щоб гра відбулася. Звернімо увагу: підштовхуєте не ви, а ситуація.

Не випереджайте бажань. Деякі батьки намагаються вгадати бажання своєї дитини. У цьому разі в малюка немає потреби вимовляти будь-що – досить просто подивитися, простягнути руку. У цій ситуації є небезпека затримати дитину на стадії жестового спілкування. І хоча жест – це теж спілкування, не варто затримуватися на цьому рівні.

Читайте, читайте, читайте... Читайте невеликі вірші, казки. Перечитуйте їх багато разів, не бійтеся, що дитині це набридне. Малюки набагато краще сприймають тексти, які вони багато разів уже чули. Якщо це можливо, намагайтеся “розіграти” вірш, покажіть його за ролями і з предметами; а предмети дайте потримати, погратися з ними. Дочекайтеся, доки дитина добре запам'ятає вірш, вловить його ритм, а потім спробуйте не доказувати останнього слова кожного рядка, надаючи можливість це робити малюкові. Співайте прості пісеньки, допомагаючи дитині сприймати ритм і

пасивний словник назви речей, які її оточують (іграшки, кухонні предмети, предмети побуту), істот на малюнках у книжках і, звісно, імена родичів та близьких людей. Навчіть дитину показувати ручки, ніжки (у ляльки, у вас). Частіше запитуйте: “Де стіл?”, “Де киця?” тощо.

Пальці допомагають мовленню. Зверніть особливу увагу на розвиток дрібної моторики, точних рухів пальців рук, яка пов'язана з розвитком мовлення. Ліплення, малювання, пальчиковий театр, ігри з дрібними предметами – це все допоможе мовленню, а в майбутньому – і письму. Грайтеся з дітьми в народні ігри з пальчиками “Сорока – ворона”, “Печу-печу хлібчик”.

Будьте терплячі, поблажливі й... обережні. Якщо ваш малюк неправильно вимовляє якийсь звук, ніколи не глузуйте, не повторюйте за ним неправильну вимову слова. Відразу повторіть слово правильно, намагаючись перехопити погляд дитини. Можливо, вона зможе повторити за вами. Якщо не зможе чи не захоче, не засмучуйтеся. Будьте терплячими! Дитина обов'язково повторить, коли настане час. Вона вчиться на власних помилках, постійно порівнюючи свою вимову з вашою. Але не занадто зосереджуйте увагу на неправильній вимові – це може викликати зворотну реакцію.

Тільки ви! Пам'ятайте: тільки ви, ваша віра в її сили та здібності можуть допомогти дитині розвиватися гармонійно. Не забувайте активно радіти її успіхам, частіше хваліть свого малюка!

Такий підхід до проблеми ймовірніше за все забезпечить “прорив” мовленнєвої активності дитини.

Наталія ОМЕЛЬЧЕНКО,
учитель-логопед
управління освіти
і науки м.Івано-Франківська

“Освітняське слово” – видання головного управління освіти і науки Івано-Франківської облдержадміністрації, Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти та Івано-Франківського обласного комітету профспілки працівників освіти і науки України.

Ресстраційне свідоцтво ІФ № 419 від 27.12.1999 року.
Передплатний індекс 22308

РЕДАКТОР
ОКСАНА
ВАСИЛЕЧКО

Івано-Франківський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти

Код 02136376. Р/р 35427002001196 в банку УДК
м.Івано-Франківська, МФО 836014.

Адреса редакції: 76000 м.Івано-Франківськ, пл.Міцкевича, 3
slovo@ippo.if.ua тел. 2 24 93

Редакція не завжди поділяє
позицію авторів публікацій.
За точність викладених фактів
відповідальність несе автор.
Редакція застерігає за собою
право редагувати та скорочувати
подані до газети матеріали, не
змінюючи їхнього змісту.

Газета віддрукована
в друкарні
видавництва
“Місто НВ”
(м. Івано-Франківськ,
вул. Незалежності, 53).
Тираж 1 721

